

Duchovné sprevádzanie

Medzi prostriedkami formácie, ktoré ponúka Dielo, je vždy možnosť duchovného sprevádzania: prostredníctvom kňazov alebo laikov.

Samozrejme, každý človek môže slobodne využiť tento prostriedok alebo nie a je zodpovedný za to, či z neho bude mať väčší alebo menší úžitok.

16.06.2024

Príklad Ježiša Krista

Nikodém, popredný Žid, člen rady Sanhedrinu a farizej, bol svedkom Ježišovho uväznenia, jeho nespravodlivého odsúdenia, zjavného neúspechu jeho misie, odmietnutia Mesiáša židovským národom, opustenia takmer všetkými apoštolmi. Napriek tomu mal odvahu predstúpiť pred Piláta spolu so svojím priateľom Jozefom z Arimatey a požiadať o vydanie mŕtveho tela ukrižovaného Krista a spolupracoval pri snímaní Ježišovho tela a jeho urýchlenom pochovaní do hrobu, ktorý vlastnil jeho priateľ.

Možno sa celý príbeh priateľstva, obdivu a uznania začal už niekoľko mesiacov predtým, keď sa Nikodém, zaujatý rečami ľudí a – predovšetkým – Kristovými slovami a skutkami, rozhodol ísť za ním jednej noci v skrytosti – zo strachu pred Židmi –, aby sa ho priamo opýtal na neho, na jeho učenie, na Božie kráľovstvo, ktoré ohlasoval.

Iste, Ježiš často kázal zástupom ľudí a práve toto kázanie je zaznamenané v evanjeliách, ale je tiež zrejmé – alebo tak často tušené – jeho odhodlanie venovať sa každému osobne: rodine Márie, Marty a Lazára v Betánii; chorým a ich príbuzným, ktorí prosia o uzdravenie; hriešnikom, ktorí chcú ľutovať svoje hriechy; Dvanástim, ktorí ho sprevádzajú, najmä Petrovi; dokonca Pilátovi a dobrému lotrovi. S každým z nich sa zaoberal tak, ako uznal za vhodné, kládol mu otázky alebo mu dával odpovede, varoval ho pred nejakou chybou alebo mu dával návod do budúcnosti.

Mnohí svätí v Cirkvi a mnohí pápeži odporúčali ísť za niekým, kto má určité ľudské a duchovné skúsenosti a kto nám môže pomôcť. Pretože obrátiť sa na dôveryhodnú osobu, aby kontrastovala náš spôsob nazerania na intímne otázky nášho života, prirodzene vyplýva zo

spoločenského charakteru tejto osoby.

Čo je duchovné sprevádzanie?

Cieľom duchovného sprevádzania však nie je „vyplniť medzeru“ v ľudskej spoločnosti. Jeho cieľ je priamo nadprirodzený: cieľom tejto pravidelnej a osobnej konzultácie je získať radu, usmernenie, nápravu, povzbudenie, otvorenie obzorov atď., aby sme mohli nasledovať cestu, ktorá nás vedie k Bohu: k svätosti.

Pri duchovnom sprevádzaní sa usilujeme o lepšie poznanie Boha, o skúsenosť dôverného kontaktu a komunikácie s ním a o nadšenie, že môžeme odovzdať svojim spoločníkom, priateľom a rodine to, čo objavujeme na našej osobnej ceste.

Toto sprevádzanie v duchovnom živote nám tiež pomáha „vzdialiť sa“ od oblasti našej subjektivity pri kontemplácii nášho života a vedie nás k sebapoznaniu, ktoré je potrebné na rozlišovanie našej cesty k Bohu.

Aby sa tak stalo, musíme poznať a vážiť si osobu, ktorej dôverujeme, a zároveň musíme byť pripravení jasne ukázať svoju intimitu: dispozície, túžby, zápasy, spôsob myslenia a bytia, vnútorné reakcie, postoje v styku s rodinou, priateľmi a inými ľuďmi, náklonnosti a ich účinky, dôležitosť duševného rozpoloženia a podnetov našej predstavivosti, osobné a profesionálne ambície atď.

Predovšetkým však musíme ukázať dôvernú našo osobného vzťahu s Bohom: ako sa rozvíjajú naše chvíle modlitby, ako sa osobne stretávame s Bohom počas slávenia svätej omše a svätého prijímania, čo pre nás

znamená sviatosť pokánia, bolesť z hriechov, Božie milosrdenstvo, ako sa stretávame s Bohom a vedieme s ním dialóg v našej práci a v každodenných udalostiach. A tiež je dobré dať najavo, do akej miery si uvedomujeme, že sme Božie deti a členovia Cirkvi, ako sa snažíme žiť v jednote so všetkými a skúsenosť s pomocou tým, ktorí to v nejakej oblasti najviac potrebujú, aké prostriedky používame, aby sme budovali pevnejšie priateľstvo a dôveru s našimi priateľmi a s novými priateľmi. Skrátka, dávame najavo svoje starosti, trápenia a radosti: to, čo každý z nás nosí vo svojom srdci.

Podľa slov pápeža Františka „je dôležité dať o sebe vedieť bez strachu podeliť sa o tie najkrehkejšie stránky, v ktorých sme citlivejší, slabší alebo sa bojíme odsúdenia. Dať sa poznať, prejaviť sa človeku, ktorý nás sprevádza na ceste životom“ (František, *Audiencia*, 4-I-2023). V

týchto rozhovoroch uvidíme, možno v novom svetle, svoje nedostatky a slabosti. Svätý Josemaría nás povzbudil, aby sme hľadali niekoho, kto nás bude sprevádzať, „komu zveríte všetky svoje sväté nadšenia a každodenné problémy, ktoré ovplyvňujú váš vnútorný život, neúspechy, ktoré utrpíte, a víťazstvá. V tomto duchovnom vedení sa vždy prejavujte ako veľmi úprimní: nič si nepripúšťajte bez toho, aby ste to povedali, úplne otvorte svoju dušu, bez strachu a hanby“ (Svätý Josemaría, *Boží priatelia*, bod 15).

Ten, kto nás sprevádza, nám tiež pomôže prekonať chvíle sklúčenosti, vyhnúť sa príliš pesimistickému a negatívnemu videniu (seba samých alebo druhých), uvedomiť si hodnoty a vlastnosti, ktoré máme, silu našej dobrej viery, úprimnú túžbu po zlepšení a hlboko zakorenenú ochotu byť neustále otvorení Bohu. Neraz vďaka týmto rozhovorom „s

prekvapením objavujeme iné spôsoby videnia vecí, znaky dobra, ktoré v nás boli vždy prítomné“ (František, *Audiencia*, 4-I-2023).

Medzi prostriedkami formácie, ktoré ponúka Dielo, je vždy možnosť duchovného sprevádzania: prostredníctvom kňazov alebo laikov. Samozrejme, každý človek môže slobodne využiť tento prostriedok alebo nie a je zodpovedný za získanie väčšej alebo menšej milosti od Boha.

Duchovné sprevádzanie a sloboda

Svätý Josemaría hovorieval, že náš Pán „chce, aby sme boli slobodní a rôznorodí. Chce však, aby sme boli zodpovednými a dôslednými katolíckymi občanmi, aby mozog a srdce každého z nás neboli rozdielne, aby každý išiel svojou cestou, ale aby

sme boli v zhode a pevní, aby sme vždy robili to, čo jasne vidíme, že máme robiť, bez toho, aby sme sa pre nedostatok osobnosti a vernosti svojmu svedomiu nechali strhnúť prechodnými trendmi alebo módou“ (Svätý Josemaría, *List 6-V-1945*, bod 35). Je to hra, ktorú chce Boh, hra pravdy, dobra a slobody.

V tomto procese vnútorného sprevádzania sa podporuje a posilňuje naša sloboda: keď do hĺbky a Božími očami spoznávame, akí sme a prečo konáme tak alebo onak, oslobodzuje nás to od prílišného premýšľania o tom, čo sa nám v danom okamihu deje, pomáha nám relativizovať otázky, ktoré nemajú veľký význam, otvára nám obzory a povzbudzuje nás, aby sme prekročili sami seba a nezabudli, že jadro kresťanského života spočíva v tom, že sa učíme milovať Boha a druhých... a nechať sa milovať Bohom a druhými.

Prirodzene, ľudí, ktorí žiadajú o takéto sprevádzanie, poháňa „túžba napredovať v nasledovaní Krista (...) Pohybujú sa preto v duchu iniciatívy a zodpovednosti“ (Javier Echevarría, *Carta Pastoral sobre la Nueva Evangelización*, 2-X-2011, bod 17).

Ten, kto sprevádza, nediktuje, nesúdi ani neprikazuje: jeho práca je „len“ radou, rozširovaním perspektív, pomocou pri objavovaní uhlov pohľadu, odovzdávaním skúsenosti života v dôvernosti s Bohom podľa našich schopností a momentálnych potrieb, povzbudzovaním k životu s čoraz väčšou súdržnosťou a jednotou – tou, ktorá pramení z toho, že sa učíme vidieť všetko Božími očami – a s väčšou túžbou žiť úplne pre Boha a využívať svoje zdroje s odvahou, nadprirodzenou ctižiadosťou a zdravým duchom dobrodružstva.

Zo svojej strany sa ten, kto je sprevádzaný, snaží vo svojej modlitbe uvažovať o prijatých radách

a o najlepšom spôsobe, ako ich uviesť do praxe: „Pán vylieva hojne svoju milosť na pokoru tých, ktorí s nadprirodzenou víziou prijímajú rady duchovného vedenia a vidia v tejto pomoci hlas Ducha Svätého“ (Javier Echevarría, *Carta Pastoral sobre la Nueva Evangelización*, 2-X-2011, bod 17).

Ten, kto sprevádza, vždy rešpektuje tajomstvo intimity človeka, ktoré je súčasťou tajomstva Boha pôsobiaceho v každej duši. Jeho úloha spočíva v tom, že podnecuje iniciatívu tých, ktorí ho žiadajú o radu, a vedie ich k tomu, aby ako prví hľadali a objavovali svetlo, ktoré im Boh dáva, a projekty, o ktoré sa s nimi chce podeliť. Ide o to, ako povedal svätý Josemaría, „pomôcť duši, aby chcela“: hľadať Boha, objaviť jeho vôľu, aby naplno využila svoju slobodu a kráčala svojou cestou podľa svetiel, sklonov a podnetov, ktoré Duch Svätý vkladá do jej duše.

Na to je tiež dôležité, aby sa ten, kto prijíma pomoc, naučil počúvať Boží hlas sprostredkovaný tým, kto ho duchovne sprevádza, kto „nezastupuje Pána, nerobí prácu namiesto sprevádzaného, ale kráča po jeho boku, povzbudzuje ho, aby čítal, čo sa hýbe v jeho srdci“ (František, *Audiencia*, 4-I-2023).

Stručne povedané: sprevádzanie je vždy niekoho iného, rozhodnutia sú vždy vlastné... a obaja hľadajú na Boha, ktorý je skutočným protagonistom.